

Jonge helden/Oude helden

Jan Merkx

Jan Merkx "Ik ben pas 61 jaar, nog veel te jong om met pensioen te gaan."

De lijst met bestuursfuncties die hij binnen de optiek heeft bekleed is lang en begint in 1974 bij de ANVC. Nu het BPFO per 1 januari 2010 is opgegaan in een groter geheel, heeft Jan Merkx echter voor het eerst in ruim 35 jaar geen officiële functie meer binnen de branche. En dat bevalt hem wonderwel goed zo laat hij weten, terugkijkend op al die jaren die hij zich heeft ingezet voor zijn beroep en de optiek in het algemeen.

Tekst: Mariska Blokdijk
Fotografie: Mark van den Brink
Photographer

De reden dat hij ooit met het bestuurswerk is begonnen, is eigenlijk simpel. "Vroeger was het een eer om gevraagd te worden in het bestuur van je beroepsvereniging plaats te nemen", zo vertelt Jan Merkx. Dat hij het vervolgens zo lang heeft volgehouden, komt omdat hij het leuk vond om te doen. "We hadden een prima team binnen de ANVC en de samenwerking met de OVN en de NUVO was heel goed in die tijd. Persoonlijk lagen we elkaar ook en zo'n klik heb je eigenlijk wel nodig. Verder geeft het gevoel dat je iets bij kunt dragen echt een enorme kick."

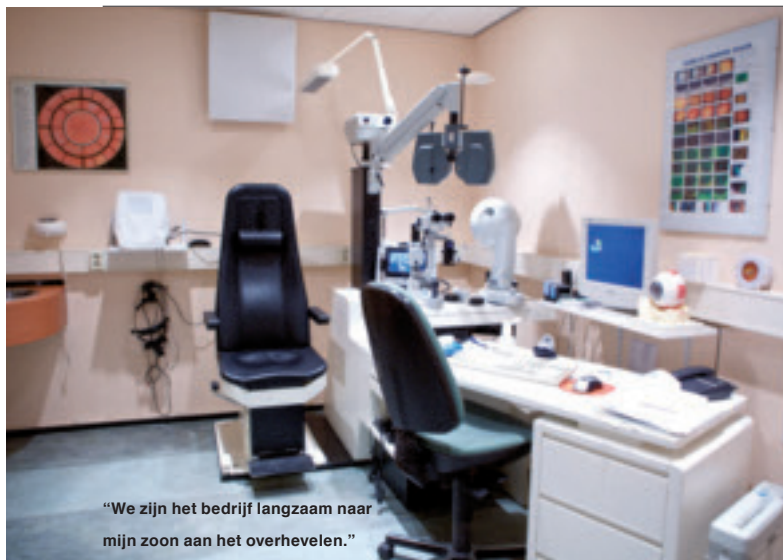
Strijd om beroepsregeling

Vanuit de ANVC kwam Merkx in het NUVO-bestuur terecht, waar hij ruim 25 jaar in heeft gezeten. Vanaf 1996 als vice-voorzitter en van eind 2006 tot halverwege 2007 als waarnemend voorzitter. Gevraagd naar mijlpalen waar hij met genoegen op terug kijkt, antwoordt hij: "De totstandkoming van een wettelijke beroepsregeling voor de optometrist. Die voortdurende strijd heb ik, naast de realisering van de opleiding optometrie op hbo-niveau, toch altijd wel het leukste gevonden. Het was natuurlijk soms erg frustrerend en je werd er wel eens moedeloos

van, zeker aangezien we er in de jaren tachtig bijna waren. De wet was eigenlijk al klaar, maar het kabinet viel en toen konden we van voren af aan beginnen. Toch is die strijd voor ons allemaal een belangrijke reden geweest om juist in het bestuur te blijven zitten, want we wilden het einddoel halen. Het nadeel hiervan was dat wij zoveel kennis hadden vergaard, dat het bijna niet meer over te dragen was. Wij hebben ons ook wel afgevraagd of er tussendoor niet meer 'vers bloed' bij had gemoeten."

Runnen eigen optiekzaak

Al dat bestuurswerk moest naast het runnen van de eigen optiekzaak in Culemborg gebeuren. "Ik heb me wel eens afgevraagd of ik die tijd niet beter in mijn zaak had kunnen stoppen, misschien had ik nu dan ook tien filialen gehad of zo. Aan de andere kant, die ambitie liep eigenlijk voornamelijk stuk op het niet kunnen vinden van goede filiaalhouders. We hebben wel één filiaal in Vianen. Die zaak is voor de helft van mij en voor de andere helft van mijn neef. Hij kwam eerst voor mij werken en wilde later voor zichzelf beginnen. Zodoende is hij mijn compagnon geworden. Maar verder dan dat ene filiaal zijn we dus niet gekomen, ook omdat ik het al druk genoeg had met de winkel in Culemborg en met het verenigingswerk." De winkel in Culemborg, ooit opgericht door de vader van Jan

“We zijn het bedrijf langzaam naar mijn zoon aan het overhevelen.”

De winkel in Culemborg.

Merkx, is inmiddels voor het grootste gedeelte in handen van zoon Laurens-Jan. “Mijn vader heeft mij op mijn achttiende, toen ik net opticien was, firmant van het bedrijf gemaakt en dat heb ik altijd erg gewaardeerd”, zegt Jan Merkx. “Daardoor was ik onmiddellijk betrokken bij de bedrijfsvoering en bouwde ik al snel kapitaal op in de zaak. Toen mijn zoon zijn optometriediploma haalde, heb ik hetzelfde gedaan en nu zijn we het bedrijf langzaam naar hem aan het overhevelen. Op dit moment werk ik nog vier dagen in de week, maar ik ben ook pas 61 jaar en nog veel te jong om met pensioen te gaan. Bovendien vind ik het werk nog veel te leuk. Door deze constructie kan ik minder werken en het werk makkelijker indelen. Dat is

heel relaxed en zo houd ik het nog lang vol denk ik.”

Nieuwe pensioenregeling

Met de fusie tussen het BPFO en het grotere pensioenfonds voor de detailhandel (BPDFD), is per 1 januari 2010 officieel een einde gekomen aan de laatste bestuursfunctie die Jan Merkx nog in de optiek uitoefende. “Ze hebben me wel gevraagd om nog een paar keer bij de gesprekken te zijn die in de toekomst met andere retailfondsen plaats gaan vinden”, vertelt hij. “Het is namelijk niet uitgesloten dat er op langere termijn een totaal nieuwe pensioenregeling komt, voor alle mensen die in de winkelstraat werken. Dus ook voor de mensen in de levensmiddelen, zoals bakkers en slagers. Die zitten namelijk niet

bij de detailhandel, maar hebben allemaal nog een eigen fonds. Het zou mooi zijn als we een nog groter cluster kunnen maken. Het voordeel daarvan voor de medewerkers is, dat er geen sprake meer is van pensioenbreuk als ze binnen zo'n cluster van baan wisselen. En de werkgevers hebben minder administratieve rompslomp bij in- of uitdiensttreding.” Volgens Merkx is schaalvergroting in ieder geval noodzakelijk. “Hoe groter zo'n fonds, hoe minder risico dat het omvalt en hoe meer je de beleggingen kunt spreiden”, zegt hij. “Wij als optieffonds waren echt te klein om zelfstandig te blijven bestaan. Je kunt dat wel willen, maar dat is dan meer gebaseerd op emotie dan op ratio. Er worden door de Nederlandse Bank ook steeds

hogere eisen gesteld aan de deskundigheid, waar je als amateur bijna niet aan kunt voldoen. Het BPFO heeft het altijd goed gedaan, maar schaalvergroting is op een gegeven moment onontkoombaar.”

De optiekfuncties zijn voorgoed voorbij, maar Merkx sluit niet uit dat hij in de toekomst in het bestuur van een lokale vereniging terecht komt. “Op dit moment ga ik bewust niet naar de vergaderingen van de verenigingen waar ik lid van ben, uit angst dat ze me vandaag of morgen voor een bestuursfunctie vragen en ik kan geen nee zeggen. Ik vind het voorlopig wel even goed zo.”

“Belangrijker dan het kunnen combineren van bestuurswerk met een eigen zaak, is de ondersteuning die je privé krijgt.”

Merkx sluit niet uit dat hij in de toekomst in het bestuur van een lokale vereniging terecht komt.